

zwaartekracht mogelijk maakt. Bij de verdeelinrichting te Keulen, ontworpen door Postbaurat *Wullstein* (DRGM no. 1063125) zijn de leidende beginselen het zuiverste doorgevoerd. De pakketten worden dus per loopenden band aangevoerd, welke hier langs de distributie-banen loopt. Deze bestaan uit 6 waaivormig uitlopende glijbanen, welke aan het begin (boveninde) met eenigszins schuin grondvlak tegen elkaar zijn aangebracht, zoo dat zij één rechtopstaanden zijkant hebben. Verder op, wanneer de glijbanen uit elkaar wijken verbreedten zij zich tot 80 c.m., terwijl zij aan het begin slechts 40 c.m. breed zijn, in totaal dus voor 6 banen 2.4 M. Deze vernauwing is gekozen om de bediening door één persoon mogelijk te maken zonder dat deze noemenswaard van plaats behoeft te veranderen bij het inleggen. Colli die breeder zijn dan 40 c.m. steken dus over de hooge rand van de naastliggende glijbaan uit, doch contact is uitgesloten omdat nooit tegelijkertijd in twee glijbanen een pakket geschoven wordt. Als de aanvoerende band deze inlegplaats gepasseerd is komt hij, direct daaraan aansluitende, aan de tegenovergestelde zijde van een dergelijke 6 voudige glijbaan, die het spiegelbeeld van de eerste vormt, terwijl de band ten slotte uitloopt op twee verdere banden voor diverse bestemmingen, die niet in een der bestelressorten zijn ondergebracht. De geheele verdelarbeid over 14 bestemmingen wordt dus door 2 man bediend, die per dag gemiddeld 20.000 stuks behandelen, waarvan op de spitsuren 5 à 6000 per uur. Dergelijke en nog hoogere prestaties bereikt men ook te Hamburg, waar echter 2 afzonderlijke verdeelinstallaties werken, ieder met 5 richtingen, en waar men van 5 tot 8000 pakketten per uur behandelt.

Zooals wij reeds aanstipten zijn deze installaties niet alleen voor het postbedrijf van belang, maar voor ieder bedrijf dat groote hoeveelheden colli naar diverse bestemmingen heeft te verzenden. Een groot organisatorisch belang ligt in het feit, dat alleen de beamtten, die de richtingno.'s opplakken met de topografische indeeling der bestemmingen op de hoogte behoeven te zijn en het verdere verdeelwerk tot vrijwel mechanische handgrepen is teruggebracht. De technische uitrusting van de installatie is er op berekend dat de colli hun bestemming bereiken, zonder kantelen of vallen, en gelijkmatig worden verdergevoerd. Daarom is er een ruim gebruik gemaakt van rollen op alle punten, waarop de pakketten moeten worden verschoven of van de band afgenomen. Deze rollen worden door een daaronder electrisch aangedreven rubberriem bij aandrukken in beweging gebracht. Deze zeer elastische beweging voorkomt het in de klem geraken van uitstekende of afhangende deelen der pakketten. De installatie gebruikt voor de horizontaal-loopende en de stijgende banden electriciteit als beweegkracht; deze is van uit een centraal punt regelbaar, zoodat de snelheid naar behoefte tusschen 0,4 en 1 meter per seconde kan varieeren. De ruime aanwending van kogel- en rollagers leidt tot een gering krachtverbruik en een betrekkelijk geruischloos bedrijf.

(Korte mededeelingen N.I.v.E. van Mei 1931, No. 17)

BOEKBESPREKING

HET JURIDISCH BEGRIIP „BELASTINGEN”

Openbare les bij het aanvaarden van het Lectoraat in het Belastingrecht aan de R.K. Handelshoogeschool te Tilburg door M. J. H. Smeets

In zijne inleiding brengt de heer *Smeets* naar voren, dat het belastingvraagstuk naast een belangrijk economisch, ook een juridisch probleem is. Aan de belastingheffing liggen niet alleen economische verschijnselen ten grondslag, ook het in de natie levend rechtsbewustzijn speelt een rol; verder kunnen practi-

sche mogelijkheden verhinderen, dat hetgeen economie en rechtsbewustzijn aanbevelen tot stand wordt gebracht. Hieruit volgt, dat de juridische zijde van het belastingvraagstuk minstens even belangrijk is als de economische.

Bij de bespreking van het economisch begrip „belastingen” maakt de heer *Smeets* de volgende groepenindeeling:

Algemeene heffingen, waartegenover van overheidswege geen aanwijsbare prestaties staan.

Bestemmingsheffingen, waarvan de opbrengst wordt besteed voor een bepaald onderdeel van overheidszorg. Hieronder zijn heffingen, die in structuur geheel met de algemeene heffingen overeenkomen (Leeningfonds 1914 en Gemeentefonds), maar ook waarbij eene bepaalde groep bevoordeeld wordt (wegen- en rijwielbelasting); de laatste worden dan ook wel „bijdragen” genoemd.

Retributies, waarbij de betaler recht heeft op een bepaalden dienst van Overheidswege.

Ten aanzien van de vraag of „bijdragen” en „retributies”, economisch gesproken, ook onder de belastingen vallen is de heer *Smeets* van oordeel, dat de eerste wel, de tweede niet daaronder vallen.

Breedvoerig bespreekt de heer *Smeets* het onderzoek, dat hij heeft ingesteld, naar hetgeen volgens ons geldend recht onder belastingen is te verstaan. De vraag of eene heffing „belasting” is, heeft niet slechts een „academische” beteekenis. Zoo eischt de Grondwet voor elke Rijksheffing, die als belasting is aan te merken, eene wet, zoo moet eene overtreding van eene *belastingheffing* worden berecht door de rechtbank en niet door den kantonrechter, enz. Het onderzoek heeft dus ook practisch beteekenis.

Achtereenvolgens wordt nu het onderzoek op juridisch gebied besproken ten aanzien van de Rijksheffingen, de heffingen van gemeenten, provincies en waterschappen, waarbij wordt nagegaan of eene heffing positief-rechtelijk als eene belasting moet worden beschouwd. De conclusie van den heer *Smeets* is, dat uitzonderingen daargelaten, de algemeene en bestemmingsheffingen, de gemeentelijke en provinciale retributies, de prijzen van provinciale bedrijven en de schoolgelden voor bijzondere lagere scholen door de wet als „belastingen” worden behandeld.

Het Belastingrecht neemt sinds vele jaren eene belangrijke plaats in het economische leven in en heeft daardoor ook beteekenis gekregen voor de studie van de handelswetenschappen. Wij wenschen den lector in het Belastingrecht aan de R.K. Handelshoogeschool te Tilburg, den heer *Smeets*, veel succes met zijn arbeid.

A. N.

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Redactie: Mej. Dr. R. PHILIPS en Drs. G. L. GROENEVELD voor bedrijfseconomie en J. P. DE HAAN en J. C. SPANGENBERG voor accountancy

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

Constructive public practice

Grant Alexander, Richardson. — De accountant stelt zich nog te veel op het standpunt van den controleur. De waarde der accountantswerkzaamheden zal belangrijk toenemen, indien naast de contrôle-functie de accountant eveneens adviseerend optreedt t.a.v. mogelijke verbeteringen in organisatie, beheer, enz.

A II 1

The Journal of Accountancy (Am.) Nov. 1930

The accountant as a profit increaser

Jordan, J. P. — De taak van den accountant moet niet alleen passief zijn, d.w.z. te controleeren of de berekende winst juist is, doch moet voor een groot deel een actief karakter dragen d.w.z., dat hij moet medehelpen de winst te vergrooten. Hij dient waar mogelijk de leiding en de organisatie te verbeteren, gegevens te verzamelen om de organisatie te kunnen beoordeelen, standaards vast te stellen en aan te dringen op bijzondere vergoeding voor het bereiken of overschrijden der standaards.

Dit vereischt naast grondige theoretische kennis een groote praktische ervaring, hetgeen Schrijver uitvoerig toelicht.

A II 1 *The Journal of Accountancy (Am.) Nov. 1930*

Cost accounts

Annan, W. — Schrijver breekt een lans voor cost-accounting en wijst op de ontwikkeling in de latere jaren. Hij geeft in korte trekken aan, waar het op aankomt en prijst de „standard costs”, welke z.i. beter „budget costs” kunnen worden genoemd. Tenslotte adviseert hij jonge accountants zich meer op „Cost-accounting” toe te leggen.

A II 1 *Accountants' Journal Nov. 1930*

Accounting practise in England and America

Gaffijn, H. R. — Schrijver breekt een lans voor de wijze waarop in Engeland het beroep is georganiseerd en meent, dat voor Amerika een dergelijke regeling, waarbij de „registered clerks” eerst na voldoende praktischen oefentijd tot lid van het Instituut kunnen worden benoemd, bijdraagt tot verheffing van het beroep. Voorts wordt de organisatie in Engeland zoowel als de punten van afwijking en overeenstemming tusschen Amerika en Engeland behandeld.

A II 3 *The Journal of Accountancy (Am.) Nov. 1930*

Accounting practise in England and America

Gaffijn, H. R. — Schrijver breekt een lans voor de wijze waarop in Engeland het beroep is georganiseerd en meent, dat voor Amerika een dergelijke regeling, waarbij de „registered clerks” eerst na voldoende praktischen oefentijd tot lid van het Instituut kunnen worden benoemd, bijdraagt tot verheffing van het beroep. Voorts wordt de organisatie in Engeland zoowel als de punten van afwijking en overeenstemming tusschen Amerika en Engeland behandeld.

A II 4 *The Journal of Accountancy (Am.) Nov. 1930*

Professional ethics and modern business tendencies

Franké, W. B. — De bepalingen van het reglement van Arbeid van het American Institute of Accountants hebben niet alleen theoretische waarde, doch zijn van groot praktisch nut. Schrijver toont op grond van zijn ervaring in de praktijk aan, dat het uitoefenen van het beroep in den geest van de bepalingen van het R.V.A. (hetwelk ongeveer dezelfde bepalingen bevat als dat van het Nederlandsch Instituut van Accountants) op den duur grotere voordeelen voor den accountant zal opleveren. Alle artikelen worden besproken.

A II 4 *The Journal of Accountancy (Am.), Nov. 1930*

III. LEER VAN DE INRICHTING**Begrotings- en rekeningsvoorschriften en normalisatie der boekhouding**

Dienst, P. van — Schr. houdt een pleidooi voor meerdere eenvormiging van samenstelling van begrooting en rekening, opdat het mogelijk zal zijn, hieruit vergelijkbaar cijfermateriaal te putten.

A III 3 *De Gemeentefinanciën 10 Maart 1930*

Organisation des ventes

Roger, M. — Een stamkaart per cliënt, waarop alle bijzonderheden betreffende credietwaardigheid, verzendingscondities, betalingscondities en alle andere voorschriften voorkomen, zooals quota's, eigenaars, financiële positie, enz. is de basis om den verkoop te stimuleren. Geeft voorbeeld van een kaart.

A III 3 *Mon Bureau Nov. 1930*

De saldo-contrôle in theorie en praktijk

Bauer, F. — Bij alle doorschrijfmethode wordt gebruik gemaakt van de saldocontrole. Dit veroorzaakt echter meer werk en schrijver toont aan, dat deze meerdere arbeid de besparing welke met de doorschrijfmethode wordt verwacht, verre overtreft. Schrijver adviseert dus doorschrijfmethode, echter zonder saldo-verklaring.

A III 3 *Administratieve Arbeid Nov. 1930*

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE**a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE****III. WAARNEMINGSMIDDELEN****Begrotings- en rekeningsvoorschriften en normalisatie der boekhouding**

Dienst, P. van — Schr. houdt een pleidooi voor meerdere ver-

eenvormiging van samenstelling van begrooting- en rekening, opdat het mogelijk zal zijn, hieruit vergelijkbaar cijfermateriaal te putten.

B a III 3 *De Gemeentefinanciën 10 Maart 1931*

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE**Samenwerking van ondernemingen**

Gogh, Ir. V. W. van — De vorm van samenwerking, die momenteel voor Nederlandsche ondernemingen geschikt zou zijn, acht schr. het onderling overleg zonder het aangaan van nieuwe financiële verbintenissen. (Textiel-instituut, normalisatie, bedrijfsstudiegroepen). Moeilijker wordt de samenwerking bij afspraken van zakelijken aard. Schr. behandelt hiervan een aantal voorbeelden.

B a VI 1 *Maatschappij-Belangen Maart 1931*

Rationalisation of industry

Walker, P. H. — De rationalisatie zooals deze tot nog toe in verschillende landen is toegepast, heeft niet aan haar doel beantwoord. Nationale rationalisatie is volgens schrijver onmogelijk; het samenvoegen van verschillende kleine persoonlijke zaken, schakelt de gezonde concurrentie uit en is slecht voor het betreffende land. Teveel wordt gelet op vermindering der kosten, te weinig op nieuwe vormen van „Service”.

Alleen indien bij rationalisatie wordt gestreefd naar groter stabiliteit, hogere levensstandaard en behoorlijke arbeidsaanwending, dan zal rationalisatie een voordeel voor de industriële crisis kunnen zijn.

B a VI 13 *The Incorporated Accountants' Journal Nov. 1930*

Constructive public practice

Grant Alexander, Richardson. — De accountant stelt zich nog te veel op het standpunt van den controleur. De waarde der accountantswerkzaamheden zal belangrijk toenemen, indien naast de controle-functie de accountant eveneens adviseerend optreedt t.a.v. mogelijke verbeteringen in organisatie, beheer, enz.

A II 1 *The Journal of Accountancy (Am.) Nov. 1930*

The accountant as a profit increaser

Jordan, J. P. — De taak van den accountant moet niet alleen passief zijn, d.w.z. te controleeren of de berekende winst juist is, doch moet voor een groot deel een actief karakter dragen d.w.z., dat hij moet medehelpen de winst te vergrooten. Hij dient waar mogelijk de leiding en de organisatie te verbeteren, gegevens te verzamelen om de organisatie te kunnen beoordeelen, standaards vast te stellen en aan te dringen op bijzondere vergoeding voor het bereiken of overschrijden der standaards.

Dit vereischt naast grondige theoretische kennis een groote praktische ervaring, hetgeen Schrijver uitvoerig toelicht.

A II 1 *The Journal of Accountancy (Am.) Nov. 1930*

Planning dans l'industrie

Ivanow, G. — Voor een goede „planning” is noodig, 1e. de technische en organisatorische studie van den arbeid, 2e. de logische verdeling over de verschillende organen en 3e. het vooruitzien van den loop der productie.

Voorts zijn de vraagstukken bij massa-, serie- en stukproductie verschillend. Schrijver behandelt de arbeidsverdeling.

B a VI 19 *Mon Bureau Nov. 1930*

Telefonen voor kantoren en bedrijven

Meyer Drees, H. — In het slotartikel zet schrijver het automatiseren van het onderling verkeer der telefoontoestellen uiteen en bespreekt tevens het volledig automatische systeem.

B a VI 23 *Administratieve Arbeid Nov. 1930*

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN**Over het gebruik van het stophorloge bij de administratieve organisatie**

Berkel, Mr. A. J. van — Voor de keuze tusschen hand- en machinekantoorarbeid is de kennis van het aantal man-uren per handeling of groep handelingen noodzakelijk. Met deze kennis wordt het mogelijk de kosten, verbonden aan de administratieve arbeid, zoowel met de hand als met de machine vast te stellen. Hierbij doet het stop-horloge goede diensten.

B a VII 5 *Administratieve Arbeid Nov. 1930*

L'étude du rythme de travail pour abréger l'exécution d'une opération

Billard, T. C. — Het rythme in de werkzaamheden is van het allergrootste gewicht bij het vaststellen van de beste werkmethode. Bij het maken van tijdstudies dient dus gezocht te worden naar die reeks van handelingen, welke het meest regelmatig verlopen en naar de oorzaken, waardoor het rythme wordt verstoord. Schrijver geeft een

voorbeeld en toont aan, dat met behulp van een grafiek de stoornissen zeer eenvoudig zijn te constateeren.

B a VII 5

Mon Bureau Nov. 1930

b. BIJZONDERE BEDRIJVEN

IV. LANDBOUW- EN CULTUURBEDRIJVEN

Het Westland

Verbraeck, A. A. A. — Schr. geeft een uitvoerige, gedocumenteerde, sociaal-geografische beschrijving van dit tuinbouwgebied.

B b IV 2

Mensch en Maatschappij Maart 1931

V. INDUSTRIE

De zijde-nijverheid van Amsterdam historisch geschetst

Nierop, Mej. Dr. L. van — Historische schets van de Amsterdamsche zijde-nijverheid.

B b V 13

Tijdschrift voor Geschiedenis Afl. 1, 1931

VII. TRANSPORT- EN ANDERE DIENSTVERLEENING

Proeve van kostprijsonderzoek bij de interlocale telefonie

Potgieser, P. J. — De voornaamste lijnen van het hierboven genoemde onderzoek worden uitvoerig beschreven.

B b VII 8

Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Maart 1931

IX. VERZEKERING

De zorg voor de ouden van dagen

Josephus Jitta, Mr. A. C. van — Schr. bepleit het vervangen van het stelsel der gedifferentieerde premies en renten voor de invaliditeits- en ouderdomsverzekering door dat van eenheidspremies en eenheidsrenten. Als zeer belangrijke verbetering noemt hij voorts de afschaffing van de fondsvorming en invoering van een omslagstelsel.

B b IX 2

De Opbouw Dec. 1930 en Jan. 1931

X. FINANCIERINGSINSTELLINGEN

De postspaarbankwet en de voorgestelde wijziging daarvan

Groen, Mr. J. H. — Schr. stelt de beteekenis van eenige belangrijke punten uit de postspaarbankwet nader in het licht.

B b X 7

In- en Uitvoer 30 Maart 1931

De beleggingen der Rijkspostspaarbank

Lutterveld, Mr. W. M. J. van — Schr. geeft een schetsje rondom de beleggingen van de rijkspostspaarbank.

B b X 7

In- en Uitvoer 30 Maart 1931

De Rijkspostspaarbank en de hypotheekbanken

Sturm, A. J. — Schr. behandelt, mede aan de hand van wettelijke voorschriften en de historie, de verhouding tusschen de hypotheekbanken en de rijkspostspaarbank.

B b X 7

In- en Uitvoer 30 Maart 1931

De ontwikkeling der bijzondere spaarbanken

Andries, Mr. J. H. — Schr. schetst de wordingsgeschiedenis en de ontwikkeling van het bijzondere spaarbankwezen.

B b X 7

In- en Uitvoer Maart 1931

Studie-onderzoek over zekere holding-opvattingen

Caeneghem, M. van — Schrijver merkt op, dat deze studie wil zijn een proeve van onderzoek aan de hand van de balansleer, naar de hoofdoorzaak der bruske ineenslorting van zekere financieele ondernemingen. Cijfervoorbeelden worden hierbij gegeven.

B b X 11

Maandblad v. h. Boekhouden Maart 1931

BOEKEN-REPERTORIUM

A. ACCOUNTANCY

III. LEER VAN DE INRICHTING

Bunte, Fritz. Die Abrechnung und Verbuchung der Wechsel im Durchschreibeverfahren. Berlin, 1931.

Eggleston, Dewitt Carl. Department store accounting. New York, 1931.

Einheitsbuchführungen. Mittlere Gesenkschmieden. Bearb. von F. Becker und F. Hoser. Dortmund, 1930.

Einheitsbuchführungen. Ziegeleien. Bearb. von H. Brinkmann. Dortmund, 1930.

Hoxsey, J. M. B. Accounting for investors. New York, 1930.

Porritt, H. W. and W. Nicklin. Full course in book-keeping. London, 1931.

Sämmer, Johann. Die Mechanik der Bilanz und Gewinn- und Verlustrechnung. München, 1930.

Schmidt, Ferdinand. Das Rechnungswesen in Fabrikbetrieben mit langfristiger Einzelfertigung. Gladbach, 1930.

Schulz-Schwieder, Karl. Das System der doppelten Buchführung. Berlin, 1930.

Stanka, Rudolf. Von unseren Buchführungsbestrebungen. Die Verwertung der Erfahrungen des landwirtschaftlichen Buchführungswesens in Deutschland für die sudetendeutschen Landwirte. Prag, 1930.

Stiegler, J. P. Anleitung zur Einrichtung und Führung einer taylorisierten Buchhaltung. Stuttgart, 1931.

Wissler, W. Business administration. New York, 1931.

IV. LEER VAN DE CONTROLE

Davies, R. A. Share transfer audits. New York, 1931.

Schramm, Carl. Betriebsspionage und Geheimnisverrat. Mannheim, 1930.

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

III. LEER VAN DE INRICHTING.

Einheitsbuchführungen. Mittlere Gesenkschmieden. Bearb. von F. Becker und F. Hoser. Dortmund, 1930.

Einheitsbuchführungen. Ziegeleien. Bearb. von H. Brinkmann. Dortmund, 1930.

Richter-Altschäffer, Hans. Einführung in die Korrelationsrechnung. Berlin, 1931.

IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

Casson, H. N. Is it wise to buy from price-cutters? New York, 1931.

Hellauer, Josef. Kalkulation in Handel und Industrie. Ein Lehrbuch für Hochschulen und für die Praxis. Berlin, 1931.

Holzinger, Fritz. Die Zulässigkeit von Wettbewerbshandlungen. Die wettbewerbsrechtliche Praxis der Industrie- und Handelskammer zu Berlin. Berlin, 1931.

Schneyder, Carl. Die Entwicklung der Kalkulation im Eisenhüttenwesen. Köln, 1930.

V. LEER VAN DE FINANCIERING

Spanjaard, B. K. Theoretische beschouwingen betreffende de crediet- en kapitaalvoorziening door banken aan de industrie. Delft, 1931.

Tregoe, J. H. Credit and its management. New York, 1930.

Heinemann, Rudolf. Wertpapiere und Börse. Berlin, 1930.

West, H. Cope. The root principles of investment. London, 1931.

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Arnold, F. A. Planning a campaign of broadcast advertising. New York, 1931.

Bowie, J. A. Rationalization. New York, 1931.

Bredt, Otto. Individuelle Wirtschaftsführung. Berlin, 1931.

Briscoe, N. A. Store management. New York, 1931.

Cox, G. M. V. An appraisal of American business methods. Chicago, 1930.